

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ปี 2561

โครงการวิจัย ศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการยอมรับของการใช้เทคโนโลยีใหม่
ทดแทนเทคโนโลยีเดิมที่เกษตรกรใช้อยู่

กิจกรรม ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ด้านพันธุ์ เขตกรรม และการจัดการศัตรูพืชสวนเศรษฐกิจ
การทดลอง ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยเคมีในพืชผักเศรษฐกิจ
จากคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Study on the acceptance of technology in spacing and usage of chemical fertilizers on
crops of the North Eastern Area, with regards to advice DOA

วิลาวัณย์ ไคร่ครวญ¹ สูดใจ ล้อเจริญ² จิรภา ออสติน² สุปราณี มั่นหมาย³

บทคัดย่อ

ศึกษาผลการยอมรับเทคโนโลยีเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยเคมีที่ได้จากผลการวิจัยของกรมวิชาการเกษตร
ในเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จังหวัด จำนวน 159 ราย ในปี 2560 พบว่า ในด้านคำแนะนำเรื่องระยะ
ปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่ทราบว่ากรมวิชาการเกษตรมีคำแนะนำระยะปลูกผักแต่ละชนิด บางรายปฏิบัติตามแต่มี
หลายรายเลือกใช้ระยะปลูกโดยดูจากขนาดทรงพุ่มของผักแต่ละชนิด และต้องการปลูกให้ได้จำนวนต้นที่มากที่สุด
รวมถึงมีการปลูกผักมากกว่าหนึ่งชนิดเพื่อใช้พื้นที่และปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า ส่วนคำแนะนำเรื่องการจัดการดิน
เกษตรกรมีการจัดการดินก่อนปลูกผักพอสมควร ได้แก่การไถตากดิน ใส่อินทรีย์วัตถุ เตรียมและยกร่องให้สูงกว่า
ระดับดินเดิม กำจัดเศษซากพืช และวัชพืช ปลูกพืชที่เป็นปุ๋ยพืชสด ในด้านการใช้ปุ๋ย เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งจะ
มีการปรับเปลี่ยนปริมาณสูตรปุ๋ย และช่วงเวลาให้ตามสถานการณ์ นอกจากนั้นเกษตรกรอยากให้กรมวิชาการ
เกษตรแนะนำเทคโนโลยีการผลิตพืช และการกำจัดศัตรูพืชผ่านการทำแปลงตัวอย่าง พืชเกษตรกรต้องการ
เทคโนโลยีการผลิตคือ พริก ผักบุ้ง ค่ะน้า ผักชี การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ย การจัดการโรค แมลง การจัดการเมล็ด
พันธุ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต และจากการสัมภาษณ์เรื่องพันธุ์เป็นจุดเด่นของกรมวิชาการเกษตร เมื่อพิจารณาหน้าที่
โดยรวมของกรมวิชาการเกษตร เกษตรกรยังรู้จักหน่วยงานนี้ในระดับปานกลาง ควรจะต้องประชาสัมพันธ์เพิ่ม

คำสำคัญ คำแนะนำ กรมวิชาการเกษตร การใช้ปุ๋ย ระยะปลูก

¹ สถาบันวิจัยพืชสวน

² ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ

³ กปผ.

ABSTRACT

Study of the results on the acceptance of technology in spacing and usage of chemical fertilizers, obtained from the results of North Eastern DOA 3 province, 159 cases in the year 2017 has shown the following: The advice on spacing, most farmer are aware of the DOA's advice on spacing for each type of vegetable. Some farmers chose to follow the advice, but many chose to space according to the shape of each vegetable's bush and wanted to grow as many vegetable as possible. There have been cases where multiple types of vegetables were grown to maximize the use of space and production efficiency. It was found that the farmer followed the advice on soil management to a certain extent by tillage, adding organic matter, preparation and elevating the furrow to be higher than originally, disposing plant waste and weed, and growing plants that serves as fertilizer for another plant. In using fertilizer, more than half of the farmers changed the composition of the fertilizer and the timing of usage based on their circumstances. In addition the farmers wanted DOA to give guidance on the technology in producing crops and eliminating pest through a demonstration plot. The crops that are in need of production technology are: chili, morning glory, kale, and coriander, by demonstrating soil improvement, usage of fertilizer, managing disease and pest, and seed management, to reduce the production cost. By interviewing the farmers, it is clear that the strength of DOA is on the plant species. In consideration of the duties of DOA, farmer has medium knowledge of the organization, increased public relation is required.

Key word: Fertilizer, Spacing, Recommendation, The Department of Agriculture

คำนำ

วิธีการดำเนินการ

แบบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ถึงการยอมรับเทคโนโลยีเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยเคมีในพืชผักเศรษฐกิจจากคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำมาวิเคราะห์สถิติ และทางเศรษฐศาสตร์

วิธีการ

เป็นการศึกษาถึงการยอมรับเทคโนโลยีเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยเคมีในพืชผักเศรษฐกิจจากคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปฏิบัติตามกรรมวิธีของเกษตรกร นำมาวิเคราะห์สถิติ และทางเศรษฐศาสตร์

1. กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเทคโนโลยี ได้แก่ เทคโนโลยีต้องเผยแพร่ออกไปแล้วอย่างน้อย 5 ปี เทคโนโลยีสำหรับพืชเศรษฐกิจ (พืชสวนเศรษฐกิจ)

2. เตรียมแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะมี 5 ส่วน ได้แก่ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ข้อมูลการปลูกผัก ความเข้าใจเกี่ยวกับคำแนะนำเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยสำหรับพืชผักของกรมวิชาการเกษตร ต้นทุนและผลตอบแทน ในปี 2560 (ปีที่ผ่านมา) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. เลือกประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ (พืชผัก) ในแหล่งปลูกที่สำคัญ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

5. นำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการเปรียบเทียบในการประเมินการยอมรับเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยเคมีในพืชผักเศรษฐกิจจากคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การบันทึกข้อมูล

- ข้อมูลปฐมภูมิ (ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร)
- ข้อมูลทุติยภูมิ (สภาพอากาศ สังคม เศรษฐกิจ)
- ความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีใหม่ทดแทนเทคโนโลยีเดิม ได้แก่ ความยากง่ายของการใช้เทคโนโลยี

การนำไปใช้ได้จริง ความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคมของเกษตรกรในท้องถิ่นกับวิธีการปฏิบัติ

- ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีการผลิต และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละกระบวนการ

เวลาและสถานที่ดำเนินการ

เริ่มต้นตุลาคม 2560 สิ้นสุดกันยายน 2561 แหล่งปลูกพืชผัก ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการทดลองและวิจารณ์

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดที่ทำการสัมภาษณ์

จังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดชายแดนในภาคอีสานตอนล่าง มีเนื้อที่ประมาณ 8,840 ตารางกิโลเมตร หรือ 5.52 ล้านไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 21 ของประเทศ และมีประชากรประมาณ 1.45 ล้านคน มากเป็นอันดับที่ 8 ของประเทศ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลอนลาด ทางตอนเหนือเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน ทางตอนใต้มีทิวเขาพนมดงรักทอดตัวในแนวตะวันตก - ตะวันออกเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา มียอดเขาสูงสุด คือ พนมโนนอว อยู่ในเขตอำเภอกันทรลักษ์ มีความสูง 671 เมตรจากระดับน้ำทะเล อาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดยโสธร และร้อยเอ็ด ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ประชาธิปไตย โดยมีเทือกเขาดงรักเป็นแนวกันเขตแดน ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์ ทิศตะวันออก แบ่งการปกครองเป็น 22 อำเภอ 206 ตำบล 2,557 หมู่บ้าน

อุบลราชธานี เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีเนื้อที่ประมาณ 16,113 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10 ล้านไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ ตั้งอยู่ในบริเวณแอ่งโคราช ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงลาดเอียง ไปทางตะวันออก มีแม่น้ำมูลไหลผ่านกลางจังหวัดจากทิศตะวันตกมายังทิศตะวันออก มาบรรจบกับแม่น้ำชีแล้ว ไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม มีภูเขาสลับซับซ้อนทางตอนใต้ เทือกเขาสำคัญ คือ เทือกเขาบรรทัด และ เทือกเขาพนมดงรัก อาณาเขต ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญทิศใต้ ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ตามแนวเทือกเขาบรรทัด ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศลาว ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดยโสธรและศรีสะเกษ แบ่งการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ 219 ตำบล 2469 หมู่บ้าน

จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ตอนกลางของตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 120-160 เมตร ระหว่างละติจูดที่ 15 องศา 24 ลิปดาเหนือ ถึง 16 องศา 19 ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 103 องศา 16 ลิปดาตะวันออก ถึง 104 องศา 21 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 512 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 8,299.46 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,187,156 ไร่ มีภูเขาทางตอนเหนือซึ่งติดต่อกับเทือกเขาภูพาน บริเวณตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่น บริเวณตอนล่างมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูลและสาขา ได้แก่ ได้แก่ลำน้ำชี ลำน้ำพลับพลา ลำน้ำเตา เป็นต้น บริเวณที่ราบต่ำอันกว้างขวาง เรียกว่าทุ่งกุลาร้องไห้ มีพื้นที่ประมาณ 80,000 ไร่ มีลักษณะเป็นที่ราบแอ่งกระทะ อาณาเขต ทิศเหนือ และตะวันตกเฉียงเหนือ จรดจังหวัดกาฬสินธุ์ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จรดจังหวัดมุกดาหาร ทิศตะวันออก จรดจังหวัดยโสธร ทิศตะวันออกเฉียงใต้ จรดจังหวัดศรีสะเกษ ทิศใต้ จรดจังหวัดสุรินทร์ ทิศตะวันตก จรดจังหวัดมหาสารคาม การปกครองแบ่งออกเป็น 20 อำเภอ 193 ตำบล 2412 หมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

สัมภาษณ์เกษตรกรใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งหมด 159 ราย คือจังหวัดศรีสะเกษ สัมภาษณ์ 3 อำเภอ คือ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอปราสาท และ อำเภอวังหิน จำนวน 75 ราย จังหวัดอุบลราชธานี 2 อำเภอ คือ อำเภอสำโรง และ อำเภอม่วงสามสิบ จำนวน 54 ราย และจังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอจตุรพักตรพิมาน จำนวน 30 ราย เป็นหญิง 106 ราย และชาย 53 ราย

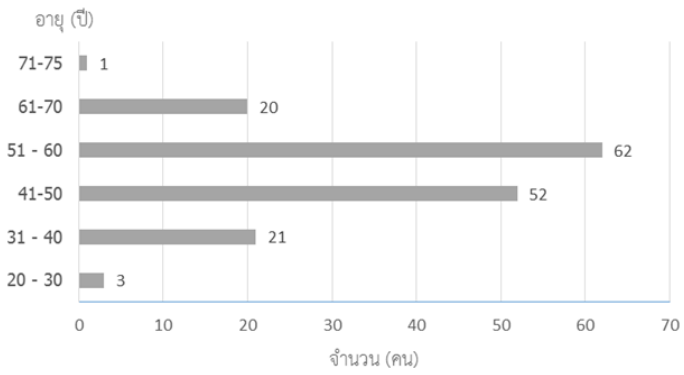
เกษตรกรที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 62 คน 39% ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 52 คน 31 - 40 ปี จำนวน 21 คน 61 – 70 ปี จำนวน 20 คน 20 – 30 ปี จำนวน 3 คน และอายุ 71 – 75 ปี จำนวน 1 คน เกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุด คือ อายุ 26 ปี มี 1 คน และอายุมากที่สุดอายุ 71 ปี 1 คน (ภาพที่ 1)

สำหรับการศึกษา เกษตรกรส่วนมากจะจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญา มีเพียง 1 คน ที่ไม่ได้ศึกษา (ภาพที่ 2)

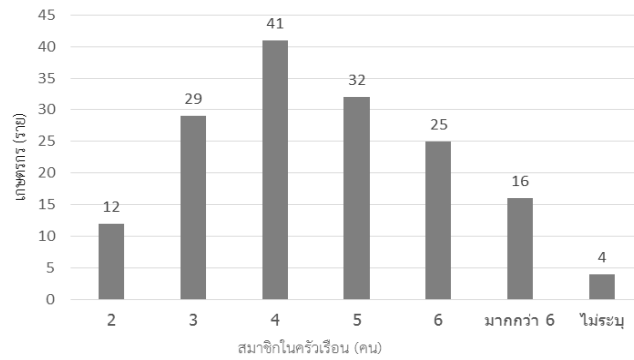
สมาชิกในบ้านของเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์มีอยู่ 12 ราย ที่มีสมาชิกในบ้านเพียง 2 คน มี 29 ราย ที่มีสมาชิกในบ้าน 3 คน มี 41 ราย ที่มีสมาชิกในบ้าน 4 คน มี 32 ราย ที่มีสมาชิกในบ้าน 5 คน มี 25 ราย ที่มีสมาชิกในบ้าน 6 คน และ 16 ราย ที่มีสมาชิกในบ้านมากกว่า 6 คนขึ้นไป และเกษตรกร 4 ราย ที่ไม่ได้ระบุจำนวนสมาชิกในบ้าน ส่วนใหญ่มีสมาชิก 3-5 คน (ภาพที่ 3)

พื้นที่การถือครองของเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์มีอยู่ช่วงละ 5 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 0 - 2 ไร่ และ 27 – 29 ไร่ มีอยู่ 10 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 3 - 5 ไร่ มีอยู่ 11 คน 6 – 8 ไร่ มีอยู่ 19 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 9 - 11 ไร่ มีอยู่ 14 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 12 - 14 ไร่ มีอยู่ 18 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 15 - 17 ไร่ มีอยู่ 24 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 18 - 20 ไร่ มีอยู่ 9 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง 21 – 23 ไร่ มีอยู่ 10 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 24 - 26 ไร่ มีอยู่ 12 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 30 - 32 ไร่ มีอยู่ช่วงละ 5 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 33-35 ไร่ และ 39 – 41 ไร่ มีอยู่ 3 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 36 – 38 ไร่ มีอยู่ช่วงละ 1 คน ที่มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 45 – 47 ไร่ 54 - 56 ไร่ และ 72 – 74 ไร่ (ภาพที่ 4)

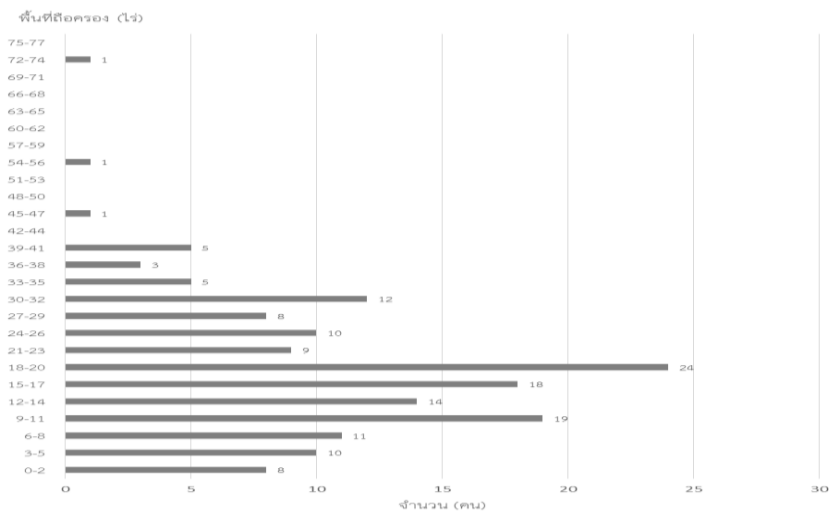
เกษตรกรมีช่องทางการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารความรู้ด้านการเกษตรทางวิทยุ โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และสื่อออนไลน์

ภาพที่ 2 ระดับการศึกษา

ภาพที่ 3 สมาชิกในครัวเรือน

ภาพที่ 4 พื้นที่ถือครอง (ไร่)

ข้อมูลการปลูกผักของเกษตรกร

เกษตรกรปลูกผัก 1 ชนิด จำนวน 47 คน โดยผักที่ปลูกคือปลูกพริก 37 คน ผักบุ้ง 5 คน แตง 2 คน ข้าวโพด 1 คน แตงโม 1 คน และไม่ระบุชนิดพืช 1 คน ปลูกผัก 2 ชนิด จำนวน 46 คน คือปลูกถั่วและแตง 2 คน พริกและมันสำปะหลัง 1 คน พริกและข้าวโพด 3 คน พริกและแตง 7 คน พริกและมะเขือ 3 คน ข้าวโพดกับแตง 1 คน พริกและคะน้า 5 คน ผักกาดขาวและผักชี 1 คน บวบและกะเพรา 1 คน ผักกาดขาวและผักกาดเขียว 1 คน คะน้าและหอมแดง 2 คน แตงและมะระจีน 1 คน คะน้าและผักชีลาว 1 คน พริกและกวางตุ้ง 1 คน พริกและผักชีฝรั่ง 1 คน พริกและกาแฟ 1 คน พริกและขึ้นฉ่าย 3 คน พริกและถั่ว 1 คน ผักบุ้งและคะน้า 1 คน ผักบุ้งและถั่วฝักยาว 3 คน ผักบุ้งและหอมแดง 1 คน พริกและผักชี 2 คน และไม่ระบุชนิดพืช 4 คน ปลูกผักแบบผสมมากกว่า 2 ชนิด จำนวน 66 คน

ผักที่เกษตรกรปลูก	จำนวน (คน)
ผักชนิดเดียว	47
พริก	37
แตง	5
ข้าวโพด	2
แตงโม	1
ไม่ระบุ	1

ปลูกผัก 2 ชนิด	46
พริกและพืชอื่น	26
ผักชนิดอื่นไม่มีพริก	20
ปลูกมากกว่า 2 ชนิด	66

ผักชนิดเดียว	จำนวน (คน)	ปลูกผัก 2 ชนิด				ปลูกมากกว่า 2 ชนิด	จำนวน (คน)
		พริกกับพืชอื่น	จำนวน (คน)	ผักชนิดอื่น	จำนวน (คน)		
พริก	37	พริกกับมัน สำปะหลัง	1	ข้าวโพดกับแตง	1	ปลูกแบบผสม	66
แตง	5	พริกกับข้าวโพด	3	ผักกาดขาว กับผักชี	1		
ข้าวโพด	2	พริกกับแตง	7	บวบกับกะเพรา	1		
แตงโม	1	พริกกับมะเขือ	3	ผักกาดขาวกับ ผักกาดเขียว	1		

ไม่ระบุ	1	พริกกับคะน้า	5	คะน้ากับ หอมแดง	2		
		พริกกับกวางตุ้ง	1	แตงกับมะระจีน	1		
		พริกกับผักชีฝรั่ง	1	คะน้ากับผักชี ลาว	1		
		พริกกับกาแพ	1	พริกกับขึ้นฉ่าย	3		
		พริกกับผักชี	2	ผักบุ้งกับคะน้า	1		
		พริกกับถั่ว	1	ผักบุ้งกับ ถั่วฝักยาว	3		
				ผักบุ้งกับ หอมแดง	1		
				ไม่ระบุชนิดพืช	4		

ช่วงเวลาในการปลูกผักของเกษตรกร ส่วนใหญ่ 87.42% จะปลูกผักตลอดปี และ 12.58% ปลูกผักหลัง
ทำนา

เกษตรกรเลือกปลูกผักโดยดูแนวโน้มตลาด 33.46% ปลูกพืชที่เหมาะสมกับความถนัด 30.51% ปลูก
เพราะเป็นของที่กินในครัวเรือน 23.53% และปลูกตามที่เพื่อนบ้านหรือพ่อค้าแนะนำ 12.50%

เมล็ดพันธุ์ผักที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่เกษตรกรซื้อจากร้านค้า 83% รองลงมาเก็บจากแปลงปลูกในฤดูกาลที่
แล้ว 10.70% และซื้อจากผู้รวบรวมผลผลิตหรือพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิต 6.30%

ส่วนใหญ่เกษตรกรมีวิธีการปลูกผักโดยจะปลูกแบบผสมผสานระหว่างแบบดั้งเดิมตามกำลังหรือ
ทรัพยากรที่มีอยู่ (รอน้ำฝน ให้น้ำตามที่มี ใช้สารเคมีที่มีอยู่) กับแบบใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (มีระบบน้ำ มีการให้
ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีการปรับปรุงดิน ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ จำนวน 76 คน รองลงมา
แบบใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (มีระบบน้ำ มีการให้น้ำตามค่าวิเคราะห์ดิน มีการปรับปรุงดิน ใช้สารเคมีกำจัด
ศัตรูพืชตามหลักวิชาการ จำนวน 43 คน และ แบบดั้งเดิมตามกำลังหรือทรัพยากรที่มีอยู่ (รอน้ำฝน ให้น้ำตามที่มี
มี ใช้สารเคมีที่มีอยู่) จำนวน 40 คน

วิธีการปลูกพืชผักของเกษตรกรได้รับความรู้ หรือถ่ายทอดส่วนใหญ่ 39.62% มาจากการลองผิดลองถูก
ด้วยตนเอง 31.44% จากคนรุ่นก่อนๆ และ 28.94% สอบถามจากเจ้าหน้าที่เกษตรกรในพื้นที่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ
เกษตรกร โทรทัศน์

การจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ 51.57 % จะรอพ่อค้าหรือผู้รวบรวมมารับซื้อในสวน รongมา 25.79% มีการติดต่อหรือตกลงล่วงหน้ากับผู้รับซื้อ (ชนิดผัก ราคาประกัน และปริมาณ) นอกจากนั้น 22.64% นำไปจำหน่ายเองในตลาดท้องถิ่นอื่นๆ

ความเข้าใจเกี่ยวกับคำแนะนำเรื่องระยะปลูกและการให้ปุ๋ยสำหรับพืชผักของกรมวิชาการเกษตร

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร เกษตรกรรู้จักกรมวิชาการเกษตร และบทบาทหน้าที่โดยมีเกษตรกรตอบถูกต้องทั้งหมด 50 คน ตอบถูกเป็นบางข้อ 51 คน ตอบไม่ถูกต้องเลย 6 คน และไม่รู้จัก 52 คน

คำตอบที่เกษตรกรตอบถูกต้องคือ กรมวิชาการเกษตร

- เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลทางวิชาการด้านพืช วิจัยเพื่อให้ได้พันธุ์พืชใหม่ๆ เทคโนโลยีการผลิตแบบใหม่ๆ เช่น การหาสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด ศึกษาวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- เป็นหน่วยงานที่มีหน้าควบคุมการใช้กฎหมายเกี่ยวกับพืช ความคุ้มครองพันธุ์พืช มาตรฐานพืช มาตรฐานปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืช รับรอง GAP ฯลฯ
- เป็นหน่วยงานที่คิดค้นเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้สำหรับทำการเกษตร

โดยตามความเข้าใจของเกษตรกรส่วนใหญ่กรมวิชาการเกษตร คือ เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลทางวิชาการด้านพืช วิจัยเพื่อให้ได้พันธุ์พืชใหม่ๆ เทคโนโลยีการผลิตแบบใหม่ๆ เช่น การหาสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด ศึกษาวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเป็นหน่วยงานที่มีหน้าควบคุมการใช้กฎหมายเกี่ยวกับพืช ความคุ้มครองพันธุ์พืช มาตรฐานพืช มาตรฐานปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืช รับรอง GAP ฯลฯ

วิธีเพาะ และปลูกผักของเกษตรกร จะหว่านลงแปลงโดยตรง แล้วถอนแยก และเพาะกล้าแล้วย้ายปลูกจำนวนเท่าๆ กัน และเกษตรกรส่วนน้อยปลูกด้วยหัว กิ่ง ก้าน ฯลฯ ซึ่งขึ้นกับชนิดของผัก

เกษตรกร 24 คน ทราบว่ากรมวิชาการเกษตรมีคำแนะนำระยะปลูกผัก (ทุกชนิดที่แนะนำ) ในผักแต่ละชนิด เกษตรกร 48 คน ทราบเฉพาะผักที่ปลูก เกษตรกร 24 คน ทราบแต่ไม่สามารถทำตามได้ และ 38 คน ไม่ทราบมาก่อนว่ามีคำแนะนำ

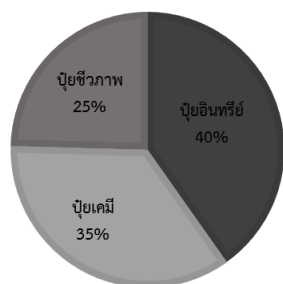
ระยะปลูกผักของเกษตรกรส่วนใหญ่ 45.28% ปลูกโดยดูจากขนาดทรงพุ่มของผักแต่ละชนิด (เคยปลูกมาก่อนหรือดูจากเพื่อนบ้าน) รongลงมา 25.16% ปลูกให้ได้จำนวนต้นที่มากที่สุด 18.87% ปลูกตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เกษตรหรือคำแนะนำในเอกสารวิชาการ และ 10.69% ระยะปลูกตามเครื่องมือการเกษตรที่มีอยู่ (เช่นรถไถ พลาสติกคลุมแปลง ท่อน้ำ ฯลฯ)

ก่อนปลูกผักในฤดูปัจจุบัน พื้นที่ของเกษตรกรจะปลูกผักชนิดอื่นมาก่อน จำนวน 93 คน และเป็นว่างเปล่า จำนวน 66 คน

เกษตรกรมีการจัดการดินก่อนปลูกผักในฤดูกาลนี้ ส่วนใหญ่ 26.57% โดยการไถตากดิน และไถพรวน 25.36% ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก 19.81% เตรียมดิน และยกร่องให้สูงกว่าระดับดินเดิม 18.36% กำจัดเศษซากพืช และวัชพืชให้เหลือน้อยที่สุด 7.25% ปลูกพืชที่เป็นปุ๋ยพืชสด เช่น ถั่วเขียว ถั่วลิสง ปอเทือง ฯลฯ และมีเกษตรกรส่วนน้อยไม่ต้องทำอะไร ปลูกต่อเลย 2.67%

ก่อนปลูกผักแต่ละครั้งเกษตรกร 44.65% เคยส่งดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของดิน และ 55.35% ไม่เคยส่งดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของดิน

ในการปลูกผักของเกษตรกรจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 40% รองมา ใช้ปุ๋ยเคมี 35% และปุ๋ยชีวภาพ 25% (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ปุ๋ยที่เกษตรกรใช้ตอนปลูกผัก

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด) ทำให้ดินมีโครงสร้างดี ช่วยให้ใช้ปุ๋ยเคมีได้ดีขึ้น พืชเจริญเติบโตดี รองมาเป็นแหล่งของธาตุอาหารรอง ทำให้พืชแข็งแรง ทนทานต่อโรค และทำให้ผักมีรสชาติดี และให้ธาตุอาหารอย่างช้าๆ เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ไม่เป็นพิษต่อพืช

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับพืชผักของเกษตรกรส่วนใหญ่ 36.61% ใช้ช่วงรองพื้นขณะไถเตรียมดิน 22.84% ใช้ผสมดินขณะขึ้นแปลงปลูก 20.47% รองกันหลุมขณะย้ายกล้า และ 20.08% ให้หลังจากผักเจริญเติบโตไประยะหนึ่งแล้ว

ปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ในการปลูกผัก ปุ๋ย 15-15-15 ปุ๋ย 16-16-16 และปุ๋ย 46-0-0 เป็นปุ๋ยพื้นฐาน หาซื้อได้ง่าย

เกษตรกร 40.28% ไม่ทราบว่ามีเลข 3 ตัว บนกระสอบปุ๋ยแทนตัวอักษรภาษาอังกฤษ N P K ว่ามีความหมายอย่างไร 21.53% ทราบแต่ไม่เข้าใจความหมาย และ 38.19% ทราบและเข้าใจว่า N บำรุงใบและต้นระยะแรก P กระตุ้นและบำรุงดอกช่วยให้ติดผลมากขึ้น K ช่วยเพิ่มคุณภาพ เช่น ความหวาน เนื้อแน่น สีสวย เก็บได้นาน ควรให้ความรู้เรื่องปุ๋ย ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ

เกษตรกรทราบหรือเคยรู้จักปุ๋ยชีวภาพ 49.74% ตอบว่าเป็นปุ๋ยที่ได้จากการหมักเศษพืชหรือซากสัตว์ มูลสัตว์ 15.90% ตอบว่าปุ๋ยที่ประกอบด้วยจุลินทรีย์ ที่มีชีวิต ที่สามารถสร้างธาตุอาหารหรือช่วยให้ธาตุอาหาร เป็นประโยชน์กับพืช และ 10.26 ตอบว่าไม่ทราบหรือเคยรู้จักปุ๋ยชีวภาพ

เกษตรกรรู้จักปุ๋ยหมักเติมอากาศหรือไม่อย่างไร มีเกษตรกร 24.74% ตอบเป็นปุ๋ยหมักที่ไม่ต้องมีการ กลับกองปุ๋ยหมัก 15.79% ตอบว่าปุ๋ยหมักที่เกิดจากการหมักที่แตกต่างจากการหมักปุ๋ยแบบดั้งเดิม ที่ใช้เวลาใน การหมักเพียง 1 เดือน 7.89% ตอบปุ๋ยหมักที่เกิดจากการหมักปุ๋ยที่ต้องใช้อุปกรณ์ในการเติมอากาศ ต้องมี ค่าใช้จ่ายเพิ่ม 5.79% ตอบเป็นการนำวัสดุอินทรีย์ที่เหลือใช้ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดมูลค่า และ 45.79% ไม่รู้จัก ปุ๋ยหมักเติมอากาศ

เกษตรกรรู้จักปุ๋ยพืชสดหรือไม่อย่างไร มีเกษตรกร 28.20% ตอบเป็นพืชตระกูลถั่วบางชนิด เช่น ถั่ว เหลือง ถั่วเขียว แหนแดง ปอเทือง 18.36% ตอบเป็นปุ๋ยที่นำต้นพืช และส่วนอื่นของพืชมาใช้เป็นปุ๋ยในแปลง ปลูกผักทันที 13.44% ตอบเป็นการนำพืชที่มีไนโตรเจนสูงปลูกก่อนเตรียมแปลงปลูกพืชระยะหนึ่ง จากนั้นจึงใช้ การไถกลบเพื่อให้ขึ้นส่วนของพืช เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของดิน 10.16% ตอบเป็นปุ๋ยที่ให้ไนโตรเจนเป็นหลัก 9.51% ตอบเป็นปุ๋ยที่ต้องมีการปลูกในแปลงระยะหนึ่ง แล้วจึงมีขั้นตอนในการเปลี่ยนไปเป็นปุ๋ยในแปลงอีกครั้ง 7.87% ตอบเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกต่างๆ ไปตามลำดับ และ 12.46% ไม่รู้จักปุ๋ยพืชสด

ระบบการให้ปุ๋ยของเกษตรกรส่วนใหญ่ 57% จะมีการปรับเปลี่ยนสูตร ปริมาณและช่วงเวลาให้ตาม สถานการณ์ 19% ใช้ตัวอย่างเพียงตามหลักวิชาการ 18.50% มีรูปแบบที่แน่นอน และ 5.50% ใช้ให้มากๆ เข้า ไปได้ เพราะยิ่งให้มากผลผลิตจะยิ่งมากและดี

สิ่งที่เป็นหลักสำคัญในการใช้ปุ๋ยเกษตรกรส่วนใหญ่ 59.14% ใช้ตามหลักวิชาการ (พืชอยู่ช่วงไหน ต้น กล้า ช่วงเร่งต้น หรือช่วงให้ผล ป้องกันโรค ฯลฯ) 27.67% ใช้ตามเพื่อนบ้าน 6.28% ใช้ตามคำแนะนำของ ร้านค้า เซลแมน หรือจากบริษัทปุ๋ยที่มาจากขายถึงไร่ สวน 5.03% ใช้ตามคำโฆษณา และ 1.88% ใช้เพราะมี โพรโมชัน ของแถม

เท่าที่เกษตรกรทราบจนถึงบัดนี้กรมวิชาการเกษตรมีคำแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช (ทุกชนิด) อะไรบ้าง

เกษตรกร 22% ตอบพันธุ์พืช 19.17% ตอบวิธีเพิ่มความสมบูรณ์ดิน การให้ปุ๋ย 17.65% ตอบวิธีการ ป้องกันกำจัดแมลง 17.14% ตอบวิธีการป้องกันและกำจัดโรคพืช 6.39% ตอบวิธีการเก็บเกี่ยวและยืดอายุ ผลผลิตหลังการเกี่ยว 12.79% ตอบมาตรฐานการผลิตพืช GAP เกษตรอินทรีย์ และ 4.86% ตอบเครื่องจักรกล การเกษตร

ส่วนที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทนในปี 2560

ในปี 2560 เกษตรกรไม่มีค่าใช้จ่ายในการเช่าที่ดินเพื่อใช้ในการปลูกผัก แต่จะมีค่าใช้จ่ายอื่นคือ ค่าเมล็ด พันธุ์ จะอยู่ระหว่าง 1,800 – 10,000 บาท ค่าเตรียมดิน 400 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี 1,000 –

10,000 บาท ค่าแรงงาน 2,000 – 3,000 บาทต่อไร่ และได้ค่าตอบแทนจากการขายผลผลิต 1,000 – 100,000 บาท

ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรรอยากให้กรมวิชาการเกษตรแนะนำเทคโนโลยีการผลิตพืช และการกำจัดศัตรูพืชโดยการทำให้แปลงตัวอย่าง 54% เจ้าหน้าที่เกษตรกรอำเภอมาแนะนำ 25.15% และทางวิทยุ โทรทัศน์ 20.85%

เทคโนโลยีที่เกษตรกรต้องการให้กรมวิชาการเกษตรแนะนำในการผลิตพืชเกษตรกรต้องการใช้เทคโนโลยีกับพืชผัก พริก ผักบุง ค่ะน้ำ ผักชี การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ย การจัดการโรค แมลง การลดต้นทุนเรื่องเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง

ในการสอบถามเพื่อให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและเกษตรกรผู้จะนำเทคโนโลยีไปใช้ โดยสอบถามว่า “ท่านยินดีที่จะร่วมทดสอบเทคโนโลยีใหม่หรือไม่” มีเกษตรกรที่ยินดีร่วม 110 คน ต้องปรึกษาหารือในรายละเอียดก่อน 45 คน และไม่ยินดี 4 คน

ต้องการความรู้ที่ถูกต้องเรื่องปุ๋ย ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรส่วนใหญ่ทราบว่ากรมวิชาการเกษตรมีคำแนะนำระยะปลูกผักแต่ละชนิด บางรายปฏิบัติตามแต่มีหลายรายเลือกใช้ระยะปลูกโดยดูจากขนาดทรงพุ่มของผักแต่ละชนิด และต้องการปลูกให้ได้จำนวนต้นที่มากที่สุด รวมถึงมีการปลูกผักมากกว่าหนึ่งชนิดเพื่อใช้พื้นที่และปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า
2. เกษตรกรมีการจัดการดินก่อนปลูกผักพอสมควร ได้แก่การไถตากดิน ใส่อินทรีย์วัตถุ เตรียมและยกร่องให้สูงกว่าระดับดินเดิม กำจัดเศษซากพืช และวัชพืช ปลูกพืชที่เป็นปุ๋ยพืชสด เช่นถั่วเขียว ถั่วลิสง ปอเทือง ฯลฯ
3. เกษตรกรมากกว่าจะมีการปรับเปลี่ยนปริมาณสูตรปุ๋ย และช่วงเวลาให้ตามสถานการณ์
4. เกษตรกรรอยากให้กรมวิชาการเกษตรแนะนำเทคโนโลยีการผลิตพืช และการกำจัดศัตรูพืชผ่านการทำให้แปลงตัวอย่าง พืชเกษตรกรต้องการเทคโนโลยีการผลิตคือ พริก ผักบุง ค่ะน้ำ ผักชี การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ย การจัดการโรค แมลง การจัดการเมล็ดพันธุ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

คำขอบคุณ

เอกสารอ้างอิง

www.๗๗kaoded.com

<https://sites.google.com/site>

www.sawadee.co.th/isan/ubonratchathani

กรชนก ดำนอก.๒๕๕๙. ศึกษาผลของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลไก่ ปุ๋ยถ่านไม้ไผ่ และปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ ที่ส่งผลต่อการผลิตคะน้าเห็ดหอม. คณะเทคโนโลยีการเกษตร.มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ๕๕ หน้า
คำนึ่ง แสงขำ, หฤษฎี ภัทรติลก และอัจฉรา จิต ตลตากร. ๒๕๕๕. ผลการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ปุ๋ยชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ต่อผลผลิตทางเศรษฐกิจของข้าวโพดหวานพันธุ์อินทรี. หน้า ๑- ๑๑
บัญชา รัตนีทุ. ๒๕๕๕. ปุ๋ยอินทรีย์กับการปรับปรุงดินเสื่อมคุณภาพ. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ประเสริฐ สองเมืองและวิทยา ศรีทานนท์. ๒๕๓๑. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงดินนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
หน้า ๒๗๒-๓๐๗

สัญญา เล่ห์สิงห์ และอรประภา อนุกุลประเสริฐ. ๒๕๕๙. ประสิทธิภาพของปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของคะน้า.สาขาการจัดการเกษตรอินทรีย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.หน้า ๓๒๐-๓๓๑.

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในโครงการศึกษาการยอมรับการใช้ปุ๋ยและระยะปลูกพืชผักตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ข้อมูลต่างๆที่ท่านให้กับคณะผู้วิจัยจะถูกนำไปใช้เพื่อศึกษาและปรับปรุงงานวิจัยและการถ่ายทอดให้ถึงมือเกษตรกรมากที่สุด ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง แบบสอบถามมี 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว)อายุปี
2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....
3. จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
4. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 ปวช / ปวส / อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพเกษตรกรคือ.....ของท่าน อาชีพหลัก อาชีพเสริม
6. จำนวนสมาชิก 2 คน 3 คน 4 คน 5 คน 6 คน มากกว่า 6 คน
7. พื้นที่ถือครองทั้งหมดในปัจจุบัน จำนวน.....ไร่ เป็นที่นา จำนวน.....ไร่
ที่สวน (ปลูกไม้ผล พืชผล) จำนวน.....ไร่ พื้นที่อื่นๆ (ที่ไม่ได้ปลูกพืช) จำนวน.....ไร่
8. ช่องทางการรับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตร
 วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือรายสัปดาห์ เดือน เสียงตามสาย วิทยุชุมชน
 เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สื่อออนไลน์ สื่อหรือสิ่งพิมพ์ในหน่วยงานราชการ
 เข้าไปติดต่อหรือโทรไปสอบถามด้วยตนเองตามหน่วยงานราชการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการปลูกผัก

1. ชนิดของผักที่ปลูกมี.....ชนิด ชนิดที่ 1 จำนวน.....ไร่ ชนิดที่ 1 จำนวน.....ไร่
 ปลูกแบบผสมผสานตั้งแต่ 3 ชนิดขึ้นไป จำนวนไร่
2. ช่วงเวลาในการปลูก ปลูกผักตลอดปี ปลูกหลังนา
3. เหตุใดจึงเลือกปลูกผักข้างต้น
 ปลูกโดยดูแนวโน้มตลาด ปลูกพืชที่เหมาะสมกับความถนัด
 ปลูกตามที่เพื่อนบ้านหรือพ่อค้าแนะนำ ปลูกเพราะเป็นของที่กินในครัวเรือน
4. เมล็ดพันธุ์ผักที่คุณใช้ได้มาจาก
 เก็บจากแปลงปลูกในฤดูกาลที่แล้ว ซื้อจากร้านค้า ซื้อจากผู้รวบรวมผลผลิตหรือพ่อค้าที่มา
รับซื้อผลผลิต

5. วิธีการปลูกผัก

- ปลูกแบบดั้งเดิมตามกำลังหรือทรัพยากรที่มีอยู่ (รอน้ำฝน ให้อุณหภูมิที่มี ใช้สารเคมีที่มีอยู่)
- ปลูกแบบใช้เทคโนโลยี (มีระบบน้ำ มีการให้อุณหภูมิค่าวิเคราะห์ดิน มีการปรับปรุงดินโดยวิธีการต่างๆ

ใช้สารเคมีตรงกับชนิดและอาการของโรคที่เกิดตามหลักวิชาการ

- แบบผสมผสานระหว่างทั้งสองแบบข้างต้น

6. วิธีการปลูกพืชผักของท่าน ได้รับความรู้ หรือถ่ายทอดมาจากที่ใด

- จากคนรุ่นก่อนๆ
- ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง
- ศึกษาจากตำรา/หนังสือคำแนะนำด้านการเกษตร
- สอบถามจากเจ้าหน้าที่เกษตรในพื้นที่ หนังสือพิมพ์/วิทยุเกษตร/โทรทัศน์
- ปลูกแบบตามธรรมชาติ ไม่ต้องการผลตอบแทนมากนัก

7. การจำหน่ายผลผลิต มีการติดต่อหรือตกลงล่วงหน้ากับผู้รับซื้อ (ชนิดผัก ราคาประกัน และปริมาณ)

- มีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต
- รอพ่อค้าหรือผู้รวบรวมมารับซื้อในสวน
- นำไปจำหน่ายเองในตลาดท้องถิ่น อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความเข้าใจเกี่ยวกับคำแนะนำเรื่องระยะปลูกและการให้อุณหภูมิสำหรับพืชผักของกรมวิชาการเกษตร

1. ท่านรู้จักกรมวิชาการเกษตรหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เป็นหน่วยงานที่เข้ามาแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และมีสำนักงานอยู่ในทุกตำบล อำเภอ และจังหวัด
- เป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลทางวิชาการด้านพืช วิจัยเพื่อให้ได้พันธุ์พืชใหม่ๆ เทคโนโลยีการผลิตแบบใหม่ๆ

เช่น การหาสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด ศึกษาวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- เป็นหน่วยงานที่นำปัจจัยการผลิตพันธุ์พืชมาแจกจ่ายให้กับเกษตรกร
- เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมการใช้กฎหมายเกี่ยวกับพืช ความคุ้มครองพันธุ์พืช มาตรฐานพืช

มาตรฐานปุ๋ย และสารกำจัดศัตรูพืช รับรอง GAP ฯลฯ

- เป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เป็นหน่วยงานที่คิดค้นเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้สำหรับทำการเกษตร
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. วิธีการเพาะและปลูกผักของท่าน

- หว่านลงแปลงโดยตรง แล้วถอนแยก
- เพาะกล้าแล้วย้ายปลูก
- ปลูกด้วยหัว กิ่ง ก้าน ฯลฯ

3. กรมวิชาการเกษตรมีคำแนะนำระยะปลูกผัก ในผักแต่ละชนิดดังนี้ ท่านทราบหรือไม่ (ตอบเฉพาะผักที่ท่านปลูก)

- ทราบทั้งหมด
- ทราบเฉพาะผักที่ปลูก
- ไม่ทราบมาก่อนว่ามีคำแนะนำ
- ทราบแต่ไม่สามารถทำตามได้

4. ระยะเวลาปลูก.....(ชนิดของผักที่ปลูก) ของท่าน.....เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ปลูกโดยดูจากขนาดทรงพุ่มของผักแต่ละชนิด (เคยปลูกมาก่อนหรือดูจากเพื่อนบ้าน)
 - ปลูกให้ได้จำนวนต้นที่มากที่สุด
 - ระยะเวลาปลูกตามเครื่องมือการเกษตรที่มีอยู่ (เช่นรถไถ พลาสติกคลุมแปลง ท่อน้ำ ฯลฯ)
 - ปลูกตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เกษตรหรือคำแนะนำในเอกสารวิชาการ
 - อื่นๆ ระบุ).....
5. ก่อนปลูกผักในฤดูปัจจุบัน พื้นที่ของคุณมีลักษณะอย่างไร (หากปลูกหลังทำนา ไม่ต้องตอบข้อนี้)
- เป็นพื้นที่ว่างเปล่า
 - ปลูกผักชนิดอื่น (โปรดระบุ).....
6. ท่านมีการจัดการดินอย่างไรบ้างก่อนปลูกผักในฤดูกาลนี้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ไม่ต้องทำอะไร ปลูกต่อเลย
 - กำจัดเศษซากพืชและวัชพืชให้เหลือน้อยที่สุด
 - ปลูกพืชที่เป็นปุ๋ยพืชสด เช่นถั่วเขียว ถั่วลิสง ปอเทือง ฯลฯ
 - ไถตากดิน และไถพรวน
 - ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก
 - เตรียมดินและยกร่องให้สูงกว่าระดับดินเดิม
7. ก่อนปลูกผักแต่ละครั้งท่านได้มีการส่งดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของดินหรือไม่
- เคย
 - ไม่เคย
8. ปุ๋ยอะไรบ้างที่ท่านใช้เมื่อปลูกผักท่าน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ปุ๋ยอินทรีย์
 - ปุ๋ยเคมี
 - ปุ๋ยชีวภาพ
9. ท่านทราบหรือไม่ว่าเหตุใดจึงมีคำแนะนำให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด)
- ไม่ทราบและไม่เคยใส่
 - ไม่ทราบแต่ใส่ตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่า
 - ให้ธาตุอาหารอย่างช้าๆ เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ไม่เป็นพิษต่อพืช
 - ทำให้ดินมีโครงสร้างดี ช่วยให้ใช้ปุ๋ยเคมีได้ดีขึ้น พืชเจริญเติบโตดี
 - เป็นแหล่งของธาตุอาหารรอง ทำให้พืชแข็งแรง ทนทานต่อโรค และทำให้ผักมีรสชาติดี
 - ช่วยเพิ่มปริมาณดินให้มากขึ้น
10. หากท่านมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับพืชผัก ท่านใช้ปุ๋ยนี้ในช่วงใดของการปลูก
- รองพื้นขณะไถเตรียมดิน
 - ผสมดินขณะขึ้นแปลงปลูก
 - รองก้นหลุมขณะย้ายกล้า
 - ให้หลังจากผักเจริญเติบโตไประยะหนึ่ง (ระบุระยะที่ให้).....
11. ปุ๋ยเคมีที่ท่านใช้ในพืชผักเป็นปุ๋ยชนิด (สูตร) ใด?
- ปุ๋ย 46-0-0
 - ปุ๋ย 21-0-0
 - ปุ๋ย 15-15-15
 - ปุ๋ย 16-16-16
 - ปุ๋ย 13-13-21
 - ปุ๋ย 25-7-7

12. ท่านทราบหรือไม่ว่า เลข 3 ตัว บนกระสอบปุ๋ย แทนตัวอักษรภาษาอังกฤษ N P K และ มีความหมายอย่างไร?

ไม่ทราบ ทราบแต่ไม่เข้าใจความหมาย

ทราบและเข้าใจว่าตัวแรกบำรุงใบและต้นระยะแรก ตัวที่สองกระตุ้นและบำรุงดอกช่วยให้ติดผลมากขึ้น ตัวสุดท้ายช่วยเพิ่มคุณภาพ เช่นความหวาน เนื้อแน่น สีสวย เก็บได้นาน

13. ท่านทราบหรือเคยรู้จักปุ๋ยชีวภาพหรือไม่

เป็นปุ๋ยที่ได้จากการหมักเศษพืชหรือซากสัตว์ มูลสัตว์

ปุ๋ยที่ได้จาก.....ยังมีชีวิตเมื่ออยู่ในดินและสามารถขยายจำนวนต่อไปได้เมื่ออยู่ในดินที่มีสภาพเหมาะสม

14. ท่านรู้จักปุ๋ยหมักเติมอากาศอย่างไร

ปุ๋ยหมักที่เกิดจากการหมักที่แตกต่างจากการหมักปุ๋ยแบบดั้งเดิม ที่ใช้เวลาในการหมักเพียง 1 เดือน

ปุ๋ยหมักที่เกิดจากการหมักปุ๋ยที่ต้องใช้อุปกรณ์ในการเติมอากาศ ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่ม

เป็นการนำวัสดุอินทรีย์ที่เหลือใช้ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดมูลค่า

เป็นปุ๋ยหมักที่ไม่ต้องมีการกลับกองปุ๋ยหมัก

15. ท่านรู้จักปุ๋ยพืชสดหรือไม่ อย่างไร

เป็นปุ๋ยที่นำต้นพืช และส่วนอื่นของพืชมาใช้เป็นปุ๋ยในแปลงปลูกผักทันที

เป็นปุ๋ยที่ต้องมีการปลูกในแปลงระยะหนึ่ง แล้วจึงมีขั้นตอนในการเปลี่ยนไปเป็นปุ๋ยในแปลงอีกครั้ง

เป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกต่างๆไป

เป็นพืชตระกูลถั่วบางชนิด เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว แหนแดง ปอเทือง

เป็นปุ๋ยที่ให้ไนโตรเจนเป็นหลัก

เป็นการนำพืชที่มีไนโตรเจนสูงปลูกก่อนเตรียมแปลงปลูกพืชระยะหนึ่ง จากนั้นจึงใช้การไถกลบ

เพื่อให้ชิ้นส่วนของพืชเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของดิน

16. ระบบการใช้ปุ๋ยของท่าน

มีรูปแบบที่แน่นอน

มีการปรับเปลี่ยนสูตร ปริมาณและช่วงเวลาที่ใช้ตามสถานการณ์

ใช้ให้มากๆเข้าไว้ เพราะยิ่งให้มากผลผลิตจะยิ่งมากและดี

ใช้อย่างพอเพียงตามหลักวิชาการ

17. สิ่งที่เป็นหลักสำคัญในการใช้ปุ๋ย

ใช้ตามเพื่อนบ้าน

ใช้ตามคำแนะนำของร้านค้า เซลแมน หรือจากบริษัทปุ๋ยที่มาขายถึงไร่ สวน

ใช้เพราะมีโปรโมชัน ของแถม

ใช้ตามคำโฆษณา

- ใช้ตามหลักวิชาการ (พืชอยู่ช่วงไหน ต้นกล้า ช่วงเร่งต้น หรือช่วงให้ผล ป้องกันโรค ฯลฯ)
18. เท่าที่ท่านทราบจนถึงบัดนี้ มีคำแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช (ทุกชนิด) อะไรบ้าง
- พันธุ์พืช วิธีเพิ่มความสมบูรณ์ดิน การให้ปุ๋ย วิธีการป้องกันกำจัดแมลง
- วิธีการป้องกันและกำจัดโรคพืช วิธีการเก็บเกี่ยวและยืดอายุผลผลิตหลังการเกี่ยว
- มาตรฐานการผลิตพืช GAP เกษตรอินทรีย์ เครื่องจักรกลการเกษตร อื่นๆ (กรุณาระบุ).....

ส่วนที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทน ในปี 2560 (ปีที่ผ่านมา)

1. ค่าเช่าที่ดิน (ถ้าต้องเช่าเพื่อปลูกผัก) จำนวน.....ไร่ เป็นเงินบาทต่อไร่
2. ค่าเมล็ดพันธุ์ ราคาบาท เป็นเงินบาทต่อไร่
3. ค่าเตรียมดิน เป็นเงินบาทต่อไร่
4. ค่าแรงงาน (หากมีการจ้างแรงงานภายนอกครัวเรือน) เป็นเงินบาทต่อไร่
5. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี และอื่นๆ
 - ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก) จำนวนกิโลกรัมราคา.....บาทต่อกิโลกรัม หรือต่อ

กระสอบ

- ปุ๋ยเคมี สูตร..... จำนวนกระสอบ ราคา..... บาทต่อกระสอบ
 - ปุ๋ยเคมี สูตร..... จำนวน.....กระสอบ ราคา..... บาทต่อกระสอบ
 - ปุ๋ยเคมี สูตร..... จำนวนกระสอบ ราคา..... บาทต่อกระสอบ
6. ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
 - สารกำจัดแมลง เป็นจำนวนบาท
 - สารกำจัดโรคพืช เป็นจำนวน บาท
 - สารกำจัดศัตรูพืช เป็นจำนวนบาท

7. ในปี 2560 ท่านได้

- ผลผลิตผัก (ชนิดที่ 1) จำนวนกิโลกรัม ราคา..... บาทต่อกิโลกรัม
- ผลผลิตผัก (ชนิดที่ 2) จำนวนกิโลกรัม ราคา.....บาทต่อกิโลกรัม
- ผลผลิตผัก (ชนิดที่ 3) จำนวนกิโลกรัม ราคา.....บาทต่อกิโลกรัม

ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

1. ท่านอยากให้กรมวิชาการเกษตรแนะนำเทคโนโลยีในการผลิตพืชและการกำจัดศัตรูพืชช่องทางไหน?
 - สื่อสิ่งพิมพ์ของกรมวิชาการเกษตร (กสิกร และ ผลิใบ) หนังสือพิมพ์รายวัน
 - นิตยสารด้านการเกษตร วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์
 - แพลตฟอร์มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ อื่นๆ (ระบุ).....

2. เทคโนโลยีที่ท่านต้องการให้กรมวิชาการเกษตรแนะนำในการผลิตพืชท่านต้องการใช้เทคโนโลยีกับพืชชนิดใดบ้าง

- พืชผัก
- พืชสวน.....
- พืชไร่.....

3. ท่านต้องการให้กรมวิชาการเกษตรวิจัยในเรื่องใด ในพืชชนิดใด

- พืชผัก
- พืชสวน.....
- พืชไร่.....

4. หากนักวิจัยของกรมวิชาการเกษตรจะขอให้ท่านเป็นผู้ร่วมทดสอบเทคโนโลยีใหม่ๆ ท่านยินดีที่จะร่วมหรือไม่

- ไม่ยินดี
- ยินดี
- ต้องปรึกษาหารือในรายละเอียดก่อน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพืชผัก โดยกรมวิชาการเกษตร

พืช	ระยะปลูก
ตระกูลแตง	60 x 60 เซนติเมตร แปลงละ 2 แถว
คะน้า	ถอนแยก ถ้าขึ้นถี่เกินไป ควรถอนแยกห่างกันประมาณ 10-15 เซนติเมตร หรือมีใบจริงประมาณ 2 คู่
กะหล่ำปลี	ชุดหลุมปลูกระยะ 30 x30 เซนติเมตร หรือ 40 x40 เซนติเมตร ตามพันธุ์
ผักบุ้งจีน	10 x 10 เซนติเมตร

กุยช่าย	30 x 30 เซนติเมตร หลุมละ 3-4 ต้น
ผักชีฝรั่ง	7 x 7 เซนติเมตร
ผักชีล้อม	ปลูกแบบระยะชิด 10-15 x 10-15 เซนติเมตร
หอมแดง	20 x 25 เซนติเมตร
กะเพรา	35 x35 เซนติเมตร หลุมละ 1 ต้น
โหระพา	ประมาณ 35 x35 เซนติเมตรหลุมละ 1 ต้น
ผักหวานบ้าน	50 x 80 เซนติเมตร
มะกรูด	2.5-3 x 2.5-3 เมตร
พริกขี้หนู	ประมาณ 50 x 75-100 เซนติเมตร
พริกใหญ่	ประมาณ 50 x 75-100 เซนติเมตร
มะเขือเทศ	ประมาณ 30 x 70 หรือ 30-40 x 70 เซนติเมตร
มะเขือ	หลุมลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ประมาณ 1.50 x 2 เมตร
กระเจียบเขียว	50 x 1 เมตร หลุมละ 2 ต้น
ถั่วลันเตา	ปลูก 2 แถว ระยะ 100 x 30 เซนติเมตร
ถั่วแขก	ปลูก 2 แถว ระยะ 90-120 x15-22 เซนติเมตร
ข้าวโพดฝักอ่อน	ปลูกสลับฟันปลา 50x50 เซนติเมตร
ถั่วฝักยาว	55x75 เซนติเมตร
แครอท	ประมาณ 10 x 15 เซนติเมตร
หน่อไม้ฝรั่ง	50 x 150 เซนติเมตร
ฟักทอง	1.5 x1.5 เมตร
ฟักเขียว	2 x 2 เมตร
มันฝรั่ง	20 x 90 เซนติเมตร
เผือก	ประมาณ 30 x 30 เซนติเมตร
ชิง	หลุมลึกประมาณ 4-5 เซนติเมตร ระยะปลูก 30-35 x 50-70 เซนติเมตร
ข่า	100 x 100 เซนติเมตร
กระชาย	10-15 x 20 เซนติเมตร
บัวบก	ควรขุดหลุมลึก 3-4 เซนติเมตร ปลูกหลุมละ 1-3 ต้น ระยะปลูกระหว่างต้น และระหว่างแถว 15 x 15 เซนติเมตร
มะระขี้นก	ระบบปลูก แบบแถวคู่ ระยะปลูกที่เหมาะสมคือ ระยะระหว่างต้นและระยะทางแถว คือ 50 x 100 เซนติเมตร การทำค้ำ ถ้าใช้ไม้ต้องนำมาผ่าซีกเล็กๆ กว้าง 2.3 เซนติเมตร

รายชื่อเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
1	นางศิริพร สายยุคดี	143 ม.9 ต.ขุน อ.น้ำเลี้ยว จ.ศรีสะเกษ	

2	นางสาวนุชนาฏ สิงห์ชอบ	356 ม.10 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	061-083-8364
3	นายคำภา เดชสายบัว	32/1 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	098-173-8940
4	นายประจวบ พันธุ์คำ	26 ม.8 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	061-037-6124
5	นายสหพัฒน์ พิบูลพงษ์	97 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	093-479-9887
6	นางสาวภานา กันภัย	3 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	064-973-2752
7	นายปึ้ง สิงห์หอม	173 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	094-383-5909
8	นายสุกัณฑ์ สิงห์หอม	33 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
9	นายสมบัติ สิงห์หอม	34 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	093-454-0954
10	นางสุวันทา สิงห์หอม	101 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	093-448-9098
11	นางเพ็ญศรี บุญรัตน์	316 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	083-373-2881
12	นายอารีย์ พรหมบุตร	3 ม.8 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	093-454-1816
13	นางมยุรา ศรีรักษา	84 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	064-265-1647
14	นายสุริยา ไชยรักษ์	75 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	087-827-0988
15	นายยุภา ผสมสี	25/7 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-178-4360
16	นายชนะ สิงห์หอม	299 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
17	นางอุไลยวรรณ โทวงศ์	356 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	092-623-8372
18	นางไพรวลัย ศรีนาม	23 ม.8 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-285-0352
19	นางสุพิน เดชสายบัว	133 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	085-026-4334
20	นางอัม บุญรัตน์	136 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	093-489-4713
21	นางสิริมา วังทอง	62/1 ม.5 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	096-808-8900
22	นายบุญร่วม สิงห์หอม	328 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-189-5336
23	นางแสงจันทร์ สิงห์หอม	351 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
24	นางสาวทองใบ สิงห์หอม	8 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
25	นางสาวขวัญฤดี กุลพัฒน์	67 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	061-042-2912
26	นางสาวเขมมิกา สิงห์หอม	144 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-116-4376
27	นายสมใจ สิงห์หอม	358 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
28	นายคำปุ่น บุญรัตน์	159 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	083-368-3549
29	นางสาวจารุณี สิงห์หอม	1 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	087-151-0054
30	นายคำปอน กิ่งโพธิ์	2/1 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-913-8588
31	นายเด่นชัย สิงห์หอม	347 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	

32	นายพรหมพวง พาบบุตร	46 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
33	นางทองใบ แสงโยจารย์	184 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	062-567-8515
34	นายอัครชัย บัวภา	9 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	080-723-1475
35	นายอังกา บุญรัตน์	37 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
36	นายเต็ม คาคี	179 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	087-017-0550
37	นางสาวมลฤดี บุญรัตน์	200 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	098-179-4623
38	นางจารุพร บุญเต็ม	10 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	091-732-5128
39	นางสาวสุธิตา สิงห์หอม	196 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	080-728-9355
40	นางเสถียร สิงห์หอม	184 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
41	นางสมคิด บุญรัตน์	4/1 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
42	นางหวิน ปักปิ่น	25 ม.2 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	094-520-1006
43	นางหนูกร สิงห์หอม	146 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	095-861-6433
44	นายประยูร สิงห์หอม	174 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	091-340-2767
45	นางตุ้ย พาชื่น	40 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	096-736-1653
46	นางนิยม ระเวลี	326 ม.3 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
47	นายสายันท์ สุรสิงห์	32 ม.9 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
48	นายสมชาย สิงห์หอม	35 ม.4 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	
49	นางจันทรา ทองบุญมา	1 ม.8 ต.คุน อ.น้ำเลียง จ.ศรีสะเกษ	090-970-5974
50	นางสังวาท บึงไกร	20 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	084-827-5254
51	นายเขียน พานะรมย์	34 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	082-333-0857
52	นายวิชัย สิมมะโรง	17 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	084-674-2973
53	นางลั่นทม อุทะจันทร์	14 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	081-549-8075
54	นางจันตี เพ็งพันธุ	27 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	087-260-6331
55	นางเวียง สมศรี	22 ม.3 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	064-801-3053
56	นางสาวภาสินี สารบุตร	65/2 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	087-869-7751
57	นางนิต เตียนสิงห์	50 ม.14 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	093-383-9166
58	นางมะลิวัลย์ สารบุตร	216 ม.14 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	082-133-3721
59	นางวันทอง อุ่มเชื้อ	53 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	086-073-4890
60	นางชาญ โคนาบาล	17 ม.6 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	088-465-1752
61	นางขวัญเรือน งามพรม	219 ม.6 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	

62	นายวุฒิชัย เสาตรง	36/1 ม.14 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	088-718-8940
63	นางติม ะหาร	89 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
64	นางทวิ สายเมือง	86 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
65	นางสไว สายบุตร	233 ม.14 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
66	นางสมคิด มูลดับ	8 ม.14 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
67	นางมะรัตน์ เตรียมสิงห์	63 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
68	นางสุด รักสกุล	36 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	
69	นางสะเร็น ไชยชาญ	186 ม.17 ต.สมอ อ.ปรางค์คู้ จ.ศรีสะเกษ	081-669-0234
70	นายสมใจ ก้านเหลือง	ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	
71	นายทินกร ปุพะบุตร	104 ม.10 ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	065-257-3002
72	นายบัวบาน เข้มทอง	95 ม.22 ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	088-115-7262
73	นางสาวญานิดา ปราบเงิน	46 ม.7 ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	
74	นายสมนึก ทองนาค	55 ม.10 ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	
75	นางเล็ก ทองนอก	12 ม.10 ต.บุสูง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ	
76	นางวิสัย คำมาโฮม	33 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-732-2644
77	นางหนูกร อุดมพันธ์	3 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	062-871-4877
78	นางบุญเตียง บุญอุดม	38 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
79	นางเทียมใจ เลือกพารี	37 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
80	นางเสวย คำมาโฮม	59 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	065-339-5377
81	นายไพรรณ ทาลงศรี	71 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
82	นางคำแสน เจริญทัศน์	5 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-723-7185
83	นางทองพูล ดาสะอาด	190 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	063-490-0466
84	นางสาวสมหมาย สำราญ	16 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	098-698-9950
85	นางสาวบุญมี ทะคำวงษ์	74 ม.9 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	098-638-7962
86	นางสำพันธ์ แก้วสง่า	186 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	089-626-5686
87	นางนาคราญ สิมาทอง	103 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	085-612-4241
88	นางดารุณี ตาธวัช	98 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
89	นางบัวเรียน อูสาวัน	24 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
90	นางสาวผ่องศรี สิมาวัน	91 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-382-9171
91	นายประชัน คุ่มหินลาด	182 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	099-627-3656

92	นายสมชาย วงบาลนุ	23 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
93	นางประเสริฐ โคตรสมพงษ์	30 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	089-630-7895
94	นางสุบัน วงษาราช	10 ม.9 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	062-106-1304
95	นางมังกร โพธิ์ศรี	176 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	094-334-1638
96	นายอุดม เกตุศักดิ์	126 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
97	นางจันทร์เพ็ญ เกตุศักดิ์	63 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	086-868-5548
98	นางสาวจันทร์แรม กาไชยา	153 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	089-428-7078
99	นายทองลา จันทร์โสภา	39 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	087-991-8277
100	นางสาวสุธิดา เกตุอุดม	76 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
101	นายประยูงอินทร์ ธรรมสัน	36 ม.9 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-381-0530
102	นางอุไรวรรณ โยวราช	42 ม.7 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-466-1949
103	นางดวงใจ พูลชาติ	24 ม.9 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	099-459-2387
104	นายเลา เกตุศักดิ์	56 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
105	นายกมล บุญมาวงศ์	61 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	085-115-0189
106	นางรุณฉวี คุ่มหินลาด	182 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	099-627-3656
107	นางจันทร์เพ็ญ เจริญทัศน์	47 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	083-720-8605
108	นายสุรพงษ์ คำยาโฮม	23 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	080-727-9769
109	นางสาวอุไรวรรณ แก้วคำกอง	34 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	094-469-1509
110	นายโยธิน ภูขมั่ง	9 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	087-450-3464
111	นางดอกอ้อ ชำนาญ	102 ม.4 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	081-184-7760
112	นางฉวี เพ็ญจงค์	185 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
113	นางมัน ดวงชนิด	122 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	099-035-7269
114	นางสำรี พรมทา	143 ม.3 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	061-993-7421
115	นางขันทอง ชาบุนยเรือ	144 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	091-134-3807
116	นางมณี ช่างชัย	175 ม.12 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	
117	นางต้นจุก เอกวงษา	30 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	093-429-3561
118	นางเพ็ญ คำภานิล	148 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	080-480-4528
119	นางอุบลวรรณ คำประเสริฐ	89 ม.1 ต.สำโรง อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี	099-458-8059
120	นางสาวพลับพลึง อนุวรรณ	50 ม.8 ต.โพ้นแพ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	091-835-3859
121	นายเลิศสร ชลธี	85 ม.5 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	082-318-3818

122	นางนิชาภา ธรรมเจริญ	95 ม.8 ต.โพนแพง อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	082-902-1859
123	นายสงวน หาทวี	82 ม.5 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	099-041-6415
124	นางเพ็ญศรี คุณคำ	63 ม.8 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	082-141-1663
125	นายธราตล ชลธิ์	227 ม.5 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	086-461-1620
126	นางไสว มณฑา	72 ม.2 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	085-104-1443
127	นางชม หลอดทอง	25 ม.8 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	085-311-5058
128	นางจิราพร พุฒพันธ์	6 ม.8 ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	082-532-2309
129	นายสุบัน สายแหว	139 ม.8 ต.โพนแพง อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	094-443-6475
130	นางสำราญ วงศ์อำมาตย์	34 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	063-924-9351
131	นางสุดใจ วงศ์อินตา	24 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	087-944-5286
132	นางสมหมาย พรหมสิทธิ์	87 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
133	นางอนงค์ มูลมณี	41/2 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	088-027-5413
134	นายคำพันธ์ วงศ์อำมาตย์	46 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	080-711-6955
135	นายตระกูลทอง เกณฑ์สาकु	87 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	081-877-4683
136	นายสัมพันธ์ วรรณสิงห์	10 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	093-470-3075
137	นางสุภาพ พุฒลา	5 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	093-650-8210
138	นางอุไร สาลาจันทร์	7 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	098-631-6574
139	นางสาวราตรี วงศ์อำมาตย์	81 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	065-320-2926
140	นางรำพัน มูลมณี	97 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	080-762-4791
141	นายไพฑูรย์ นรชาญ	56 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	087-856-9261
142	นางสายทอง เทพธานี	21 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	098-586-9571
143	นายประเสริฐ คำชาย	33 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	084-784-6492
144	นางตัน วงศ์อำมาตย์	103 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	098-519-0418
145	นางดวงดาว สมใจ	60/1 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	083-357-0724
146	นางบัวหอม มูลมณี	33/1 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
147	นางหลวย ชาญัญญา	43 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
148	นางไกรสร เครือฝื่อ	86/2 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
149	นางสมบุรณ์ วงศ์อำมาตย์	36 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	090-243-1085
150	นายเชื้อชาติ ย้อมใจ	44 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
151	นางกัญญา วงศ์อำมาตย์	71 ม.2 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	

152	นายสมพร ผดุงเวียง	13 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	062-132-7166
153	นางกาญจนา วงศ์อำมาตย์	83 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	082-100-3852
154	นายสุวรรณ ส้งวะลี	26/1 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	089-375-1830
155	นางสุนา สาระจันทร์	17 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
156	นางนาค มูลมณี	61 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
157	นางอุไร ราโช	77 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	086-225-2973
158	นายทองอินทร์ คงวงศ์	68 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	
159	นายจันทร์ทុង แก้วรุ่งคำ	72 ม.11 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด	080-711-6955